

כרכי הכותב - "עשרה עשר"
מאת: בנימין יצחק זאבולנסקי

① פסוקים: כ"ב - כ"ג

⑥ סוכת הקורבן הכותב

כל המתנאה כאלו עובד עבודה זרה. (נקרא) ויש לדקדק למה ממשיך גסות הרוח לעובד עבודה זרה דוקא. ויש לפרש על פי דברי המדרש וכן הוא ברש"י זכרוננו לברכה כאן על הפסוק נעשה אדם וגו' המשום הכי קתיב בלשון רבים מלמד שנתעצן הקדוש ברוך הוא עם המלאכים ומכאן יש ללמד שהגדול כל יתנאה את עצמו ויטל עצה מן הקטן ממנו. נמצא לפי זה דמי שהוא מתנאה אם בן מה עושה עם פרוש הפסוק נעשה אדם וגו' דלדידיה יש חס ושלום לטעות לשתי רשיוות. והשתא אתי שפיר כל המתנאה כאלו עובד עבודה זרה: (לב ארנה - בית פרץ דרוש י"ז).

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וַיְרַדּוּ בְדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ: כ"ב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:

② פסוק

[פסוק כ"ב] נַעֲשֵׂה אָדָם. ענותותו של הקב"ה למדנו מכאן, לפי שהאדם בדמות המלאכים ויתקנאו בו ופד"ח יג לפיכך נמלך בהן, וכשהוא דן את המלאכים הוא נמלך בפמליה שלו, שכן מצינו באחאב שאמר לו מיכה רחיתי את ה' יושב על פסאז וכל לבה השמים עומד עליו מימינו ומשמאלנו (מלכים ה' כ"ג:ו) וכי יש ימין ושמאל לפניו, אלא אלו מימינים לזכות ואלו משמאילים לחובה. וכן בגזרת עירין פתגמא וימאמר קדישין שאלתא (היאל ד:ד). חף כהן בפמליה שלו נמלך ונטל רשות (התחמא שטית יח; סנהדרין לה:) ח"ל יש בעליונים כדמותי חס חין כדמותי בתחונים הרי יש קנאה במעשה בראשית וכ"ה ח"א; ברכות ג:): נַעֲשֵׂה אָדָם. ח"ע"פ שלא סייעוהו בזיורתו ויש מקום למינים לרדות, לא נמנע הכתוב מללמד דרך חרץ ומדה עונה שיהא הגדול נמלך וטול רשות מן הקטן, ואם כתב ח"עשה אדם לא למדו שהיה מדבר עם בית דינו אלא עם עלמו. ותשובה פ המינים כתובה בלדו ויבכר חת האדם ולא כתב ויבכרו (סנהדרין ס:; ב"ר ס: דס:)

⑦ ח"א ח"א ח"א

הברעת החזון איש

זו היתה הסיבה שכאשר שאלו את החזון איש איזה מלמד לחפש לתלמוד תורה, האם איש בעל מידות או תלמיד חכם, אמר מרן זצ"ל שעדיף לחפש מלמד עם מידות טובות אע"פ שאינו למדן וחכם גדול בתורה, ממלמד שהוא חכם גדול בתורה אבל מידותיו אינן מתקנות.

כי עיקר החינוך בגיל הרך הוא החינוך למידות טובות, ולא רק להקנות ידיעות לילד. ואכן, בזמן השיעור קשה לפעמים לעמוד על מידותיו של הילד, אבל בזמן החפסקה ובעת המשחקים, אפשר יותר לראות את תכונותיו. ולכן עשה התי"ח מה שעשה, ויצא לשחק עם ילדיו.

⑧ פסוקים: ח' - ט'

טו וַיִּצְוּ יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל־עֵץ־הַגָּן אֲכַל תֹּאכַל: ⑨ סוכתין י"ג

רבי יהודה אומר אדם הראשון לא נצטווה אלא על ע"ז בלבד שנאמר ויצו ה' אלהים על האדם

⑩ פסוקים: ט"ז - ט"ח

ח ח' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן אמר. בפעם שהיה משה פותב את התורה היה פותב מעשה כל יום ויום פיון שהגיע לפסוק הזה שנאמר וא. כ"ו ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, אמר לקניו רבון העולם מה אתה נותן פתחון פה למינים אתמאה. אמר לו כתב והרוצה לטעות יטעה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה, האדם הזה שקראתי לא גדולים וקטנים אני מעמיד ממנו שאם יבוא הגדול

③ סוכתין ט"ז

א"ר יודן כ"ב שפיר תבנים

④ פסוקים: ט"ז - ט"ח

ושמעתי בסוד הגר"צ שכטר שליט"א בשם הבית הלוי שמכאן ראה שברות טובות יותר השוכים מדעות טובות. שהרי הקב"ה כתב בתורה נעשה אדם בליסון רבים כדי ללמד מדות טובות, אעפ"י שיש חשש שיע"ז יצא קלקול בדעות.

⑤ פסוקים: ט"ז - ט"ח

א"ר יודן בשם ריש בן יודן כל אדם יחייב לו גלות הרה אלו עיני עובדי ברכים כתיב ויבא ה' וינעם ה' כל גבה לז וסוד הרם ויבא תבא תעבה אל ביתך ורבי יודן דידה אמר 'כאלו ש"ר בנדיק שנאמר ויבא לברך וסדרה את ה' אלהיך וע'

